

Jelske van Leeuwen Criminologe (BA) & Integraal Veiligheidskundige

“Wat is nou eigenlijk criminele uitbuiting?”

Definitie criminele uitbuiting:

Slachtoffers van criminele uitbuiting worden gedwongen om strafbare activiteiten uit te voeren, zoals bijvoorbeeld stelen. Het moeten ronselen van nieuwe slachtoffers van mensenhandel is ook een vorm van criminele uitbuiting. (Bron: Nationaal Rapporteur Mensenhandel)

Vorm van mensenhandel:

Mensenhandel komt voor in verschillende vormen en in verschillende sectoren van de samenleving. Mensenhandel kent vier verschijningsvormen: seksuele uitbuiting, arbeidsuitbuiting, criminele uitbuiting en gedwongen orgaanverwijdering.

“Nu weten jullie de definitie, maar hoe kan je het herkennen?”

Signalering

Er zijn veel vermoedelijke signalen. Dit zijn ‘zachte’ signalen of worden ook wel 0-signalen genoemd. Signalen die niet direct wijzen op mensenhandel. Belangrijk is het opplussen van deze signalen. De signalen samen maken een sterke signaalwaarde.

Enkele 0-signalen van criminele uitbuiting: letsel, twee telefoons, veel contant geld, luxe artikelen. Voor signalenlijsten kijk op de website van CoMensha (coördinatiecentrum tegen mensenhandel).

Belangrijke risicofactoren

Ook de risicofactoren zijn van belang. Er zijn risicofactoren voor een verhoogde kans op slachtofferschap van criminele uitbuiting. Dit blijkt uit onderzoek. Deze risicofactoren verhogen namelijk de kwetsbaarheid. Bij criminele uitbuiting gaat het o.a. om misbruik maken van een kwetsbare positie. Enkele belangrijke risicofactoren: een licht verstandelijke beperking, jonge leeftijd, een jeugdhulpverleningsverleden, schuld- of verslavingsproblematiek.

“Nou weet je hoe criminele uitbuiting te herkennen, en dan? Wat te doen?”

Jouw belangrijkste rol

Weet dat het niet jouw rol is om criminele uitbuiting te constateren of vast te leggen. Jouw rol is vooral de signalering. Dit begint bij een onderbuikgevoel. Wanneer wijkt iets af van normaal? Het is belangrijk daar alert op te blijven. Let dan op de zogenaamde 0-signalen. Plaats deze signalen in de context: wie heb jij voor je staan en herken jij risicofactoren?

En dan nog steeds een vermoeden van criminele uitbuiting? Onderstaande stappen zijn belangrijk:

1. Raadpleeg een collega om je vermoedens te bespreken.
2. Raadpleeg een expert om je vermoedens te bespreken. Dit kan zijn een aandachtsfunctionaris mensenhandel bij Veilig Thuis of de regionale zorgcoördinator mensenhandel. Stap 1 en 2 kan altijd anoniem.
3. Raadpleeg AVIM (afdeling vreemdelingen identificatie & mensenhandel) van de politie.
4. Indien aanwezig, volg de interne meldroute van jouw eigen organisatie.
5. Volg de stappen van de meldcode bij minderjarige slachtoffers.
6. Overleg en stem af met de zorgcoördinator en indien nodig AVIM.

De aanpak van criminele uitbuiting is een integrale aanpak met zowel zorg- als veiligheidspartners. Het is voldoende om jouw zorgen te delen. Overleg daarna wat de vervolgstappen gaan zijn en wat jouw rol daarin nog is.